

Η μείωση του πληθυσμού «βαρίδι» για την ανάπτυξη

*

Του Κώστα Μελά

Αν θέλει κανείς να κατανοήσει τα βασικά στοιχεία οποιασδήποτε οικονομίας σε βάθος χρόνου, πρέπει να αρχίσει μελετώντας τα δεδομένα για τον πληθυσμό (συνολικά τα δημογραφικά στοιχεία) και την παραγωγικότητά της. Το μέγεθος της παραγωγικότητας, ουσιαστικά και πραγματικά, αντανακλά την ικανότητα του συνόλου των δραστηριοτήτων της χώρας -δημόσιων και ιδιωτικών- που εμπλέκονται, άμεσα ή έμμεσα, στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών. Από το εκπαιδευτικό σύστημα, τη δημόσια διοίκηση μέχρι το μάρκετινγκ και το μάντζμεντ των επιχειρήσεων, τις επενδύσεις, την αποταμίευση και όλα τα υπόλοιπα μακροοικονομικά μεγέθη. Αντίστοιχα, όταν μιλάμε για τα δεδομένα του πληθυσμού αναφερόμαστε στη φυσική αύξηση του πληθυσμού και στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό - και δευτερευόντως στην απασχόληση και στην ανεργία.

As ασχοληθούμε σήμερα με τον πληθυσμό αφήνοντας το μέγεθος της παραγωγικότητας για μελλοντική παρέμβαση. Η αφορμή για τούτο το άρθρο μου δόθηκε διαβάζοντας τη λεγόμενη Εκθεση Πισσαρίδη στην οποία δεν υπάρχει καμία αναφορά στο δημογραφικό πρόβλημα

που ταλανίζει τη χώρα.

Σε όλα τα υποδείγματα οικονομικής ανάπτυξης, το μέγεθος του πληθυσμού αποτελεί έναν από τους δύο (ο άλλος είναι το κεφάλαιο στο οποίο συμπεριλαμβάνεται η τεχνολογία) παράγοντες της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Παράλληλα και η διεθνής εμπειρία έχει αποδείξει ότι η δημογραφία επηρεάζει καταλυτικά την οικονομία. Το σκεπτικό είναι μάλλον εύκολο εξηγήσιμο: όταν ο πληθυσμός μειώνεται, μειώνονται κατά κανόνα τόσο οι καταναλωτές της εγχώριας αγοράς όσο και οι εν δυνάμει παραγωγοί. Χρειάζονται δηλαδή σημαντικές αυξήσεις στην παραγωγικότητα, οι οποίες θα αντισταθμίσουν τις αρνητικές επιπτώσεις του μειωμένου πληθυσμού. Παρότι έχει παρατηρηθεί ελάχιστες χώρες για ορισμένο χρονικό διάστημα να έχουν καταφέρει μέσω της αύξησης της παραγωγικότητας να αντισταθμίσουν τον μειούμενο πληθυσμό -δεν θέλω να πιστέψω ότι η Εκθεση Πισσαρίδη υπονοεί κάτι τέτοιο με τη μη αναφορά- μπορούμε να υπογραμμίσουμε πως ο κανόνας λέει ότι η μείωση του πληθυσμού είναι σε μεγάλο βαθμό συνυφασμένη με μειωμένες οικονομικές επιδόσεις.

Το δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας, με βάση τα αποτελέσματα όλων των προβολών που

* Καθηγητής Διεθνούς Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο

1. Η ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΒΑΡΙΔΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μέσο: ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .03/01/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .03/01/2021

Σελίδα: 57

έχουν γίνει από διάφορους φορείς, είναι σε πρώτη ανάγνωση μάλλον αποκαρδιωτικά. Ο πληθυσμός της χώρας αναμένεται μακροπρόθεσμα να μειωθεί και παράλληλα να αυξηθεί το ποσοστό των ατόμων πάνω από 65 ετών, γεγονός που θα μειώσει τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό.

Θα κάνουμε αναφορά στις προβολές της ΕΛΣΤΑΤ του 2011 και του 2018. Οι προβλέψεις του 2011 φτάνουν έως το 2060, ενώ οι προβλέψεις που έγιναν το 2018 φτάνουν έως το 2080. Γίνεται αμέσως αντιληπτό ότι ΕΛΣΤΑΤ και Eurostat προχώρησαν σε σημαντική αναθεώρηση των προβλέψεων, με βάση στοιχεία που προέκυψαν για την περίοδο 2010-2015. Οι προβλέψεις για το μέγεθος του πληθυσμού και τον ρυθμό αύξησής του έχουν αναθεωρηθεί σημαντικά προς το χειρότερο, αρχίζοντας από το Ξέσπασμα της κρίσης το 2009. Πλέον προβλέπεται ότι το 2060 ο πληθυσμός της Ελλάδας θα είναι κατά 2,4 εκατομμύρια πολίτες μικρότερος απ' ό,τι προβλεπόταν το 2011. Δηλαδή από 10,7 σε 8,3 εκατομμύρια.

Πριν από αυτή την ημερομηνία, ο ελληνικός πληθυσμός αυξανόταν με αργό ρυθμό και προβλεπόταν ότι θα αρχίσει να μειώνεται σταδιακά εξαιτίας της γήρανσης του πληθυσμού. Στα νέα στοιχεία φαίνεται ότι το 2011 ο πληθυσμός της Ελλάδας έφτασε στο αποκορύφωμά του και ότι στη συνέχεια άρχισε να μειώνεται σταδιακά. Η περίοδος συμπίπτει με την οικονομική ύφεση και την πίεση που άσκησε αυτή στην οικογένεια και ευρύτερα στην κοινωνία. Οι Έλληνες άρχισαν να αναζητούν την τύχη τους στο εξωτερικό και να μεταναστεύουν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και ακόμη πιο μακριά, με αποτέλεσμα τη μείωση του εγχώριου πληθυσμού. Τέτοια σημαντική υποχώρηση του ρυθμού αύξησης του πληθυσμού δεν απαντάται συχνά στα στοιχεία άλλων χωρών και δείχνει ότι η ύφεση είχε βαθιά επίπτωση στην Ελλάδα. Η ύπαρξη μικρότερου πληθυσμού στο μέλλον σημαίνει ότι και η οικονομία θα είναι μικρότερη σε σύγκριση με τις προσδοκίες που υπήρχαν στην αρχή της δεκαετίας. Με μικρότερο

πληθυσμό θα περιοριστούν η κατανάλωση, οι επενδύσεις και το επίπεδο της συνολικής απασχόλησης. Συνεπώς, περιορίζεται και το δυνητικό μέγεθος της ελληνικής οικονομίας (το συνολικό επίπεδο δραστηριότητας).

Τώρα ας εξετάσουμε την εξέλιξη της ομάδας του πληθυσμού που βρίσκεται σε ηλικία εργασίας, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Στα νέα στοιχεία του 2018 αποτυπώνεται η απότομη συρρίκνωση και αυτής της ομάδας του πληθυσμού. Προβλέπεται ότι έως το 2060 το μέγεθος του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (15-64 ετών) θα είναι κατά 1,2 εκατομμύριο μικρότερο από την προηγούμενη πρόβλεψη του 2011. Δηλαδή με την πρόβλεψη του 2011 ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός το 2060 θα ήταν 5,7 εκατομμύρια, ενώ με τις προβλέψεις του 2018 πέφτουν στα 4,5 εκατομμύρια. Και πάλι η διαφορά είναι πολύ σημαντική και επηρεάζει τα αποτελέσματα που θα μπορούσε να περιμένει κανείς από την ελληνική οικονομία. Επιπρόσθετα, η Ελλάδα είναι μια αυξανόμενη γηράσκουσα χώρα, καθώς οι πολίτες άνω των 65 ετών, που σήμερα αντιπροσωπεύουν το 21% του συνολικού πληθυσμού, το 2050 θα φτάσουν στο 30%-33%, ενώ ο πραγματικά οικονομικά ενεργός πληθυσμός αντίστοιχα θα μειωθεί σημαντικά.

Ο κανόνας είναι ότι τόσο η γήρανση όσο και η μείωση του πληθυσμού συνολικά επιβραδύνουν την ανάπτυξη. Και ο κίνδυνος για μια χώρα με τόσο αρνητικά δημογραφικά χαρακτηριστικά που επιπλέον έχει απολέσει περίπου το 35,0% του ΑΕΠ από το 2008-2020 είναι αυτονόητος.

Αναπόφευκτα, το ζήτημα που τίθεται για την περίπτωση της Ελλάδας αφορά το πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν οι επιδράσεις της μείωσης του γενικού και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας και όχι μόνο. Διότι η συρρίκνωση του φυσικού πληθυσμού έχει και μια τεράστια γεωπολιτική σημασία, μάλιστα, όταν γειτονικές χώρες συνεχίζουν με ταχεία βήματα την αύξηση του δικού τους πληθυσμού.

2. ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑ

Μέσο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/01/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/01/2021

Σελίδα: 28

ΤΑ ΝΕΑ ΟΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤ

ΟΙ ΠΑΓΙΔΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΑ 67 ΚΑΙ ΤΑ 62

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΙΚΟΣ
kkatikos@e-typos.com

Τελευταία χρόνια για κατοχύρωση σύνταξης με όρια ηλικίας κάτω των 67 και 62 ετών θα είναι το 2021 για 1 εκατ. παλαιούς ασφαλισμένους που έχουν τα πρώτα τους έτη πριν από το 1993. Όσοι «κλειδώσουν» μικρότερες ηλικίες το 2021 διασώζονται και μετά το 2022 που οι κατοχυρώσεις των ορίων ηλικίας πριν από τα 67 και 62 καταργούνται και πλέον τα όρια ηλικίας ευθυγραμμίζονται για τους παλαιούς με αυτά των νέων μετά το 1993 ασφαλισμένων που είναι για πλήρη σύνταξη, το 62ο έτος με 40 χρόνια ασφάλισης, το 67ο με τουλάχιστον 15 χρόνια ασφάλισης και το 62ο για μειωμένη με 15ετία. Οι παλαιοί ασφαλισμένοι μπορούν να «κλειδώσουν», ωστόσο, και το 2021 την έξοδο στη σύνταξη με μικρότερα όρια ηλικίας, που διαφοροποιούνται ανά Ταμείο, όπως για παράδειγμα:

- Στα 60,3 για πλήρη σύνταξη με 37ετία στο Δημόσιο.
- Στα 56,9 για μειωμένη σύνταξη μητέρων με ανήλικο από ΙΚΑ.
- Στα 61,6 για πλήρη σύνταξη με 35ετία.

Από το ΙΚΑ, σύνταξη πριν από τα 62 παίρνουν:

1 Οι μητέρες που ασφαλιστήκαν πριν από το 1993 και συμπλήρωσαν έως το 2010, το 2011 και το 2012 τις 5.500 ημέρες ασφάλισης με ανήλικο παιδί. Από 19/8/2015 και μετά, δικαιούνται πρόωπη έξοδο με το νέο όριο ηλικίας που ισχύει όταν συμπληρώσουν τις ηλικίες των 50, 52 και 55 ετών και πλήρη με τα νέα όρια ηλικίας που ισχύουν όταν συμπληρώσουν τις ηλικίες των 55, 57 και 60.

2 Οι γυναίκες που συμπληρώνουν το 2011 και το 2012 τις 10.000 ημέρες ασφάλισης (33,3 έτη). Από 19/8/2015 και μετά, δικαιούνται πρόωπη σύνταξη με το νέο όριο ηλικίας που ισχύει όταν συμπληρώσουν τα 56 και 56,5 και πλήρη με το νέο όριο ηλικίας που ισχύει όταν συμπληρώσουν τα 58 και 58,5.

3 Οι ασφαλισμένοι (άνδρες - γυναίκες) που συμπληρώνουν τα 10.500 έτη ασφάλισης έως το 2012 και τις ηλικίες των 58 και 59 ετών από τις 19/8/2015 έως 31/12/2021.

→ **ΠΡΟΣΟΧΗ:** Σε όλες τις περιπτώσεις το όριο ηλικίας κάτω των 67 και 62 ετών για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη κατοχυρώνεται βάσει του χρόνου ασφάλισης που υπάρχει έως το 2012 και με εξαγορά πλασματικών ετών. Για το 2011 αναγνωρίζονται 1.200 ημέρες ή 4 έτη και για το 2012 αναγνωρίζονται 1.500 ημέρες ή 5 έτη. Δεν επιτρέπεται εξαγορά χρόνου τέκνων για τα 5.500 έτη ασφάλισης στη σύνταξη μητέρων με ανήλικο.

→ Παραδείγματα ΙΚΑ

• Ασφαλισμένος 60 ετών το 2020 με 9.500 έτη ασφάλισης το 2012 μπορεί να αναγνωρίσει 1.000 μέρες και να βγει στη σύνταξη στα 60. Αν δεν το κάνει, θα πάει στα 62 και θα χρειαστεί 12.000 έτη ασφάλισης.

• Μητέρα ανήλικου τέκνου με ασφάλιση πριν από το 1993 και 5.000 έτη ασφάλισης το 2011, χωρίς εξαγορά, θα πάρει πλήρη στα 67 και μειωμένη στα 62. Με εξαγορά 500 ημερών από σπουδές ή ανεργία, θα έχει 5.500 έτη ασφάλισης και αν είναι 57 ετών το 2021 θα κατοχυρώσει την ηλικία των 65,9 ετών για πλήρη σύνταξη, ενώ μπορεί να αποχωρήσει άμεσα με μειωμένη, γιατί συμπλήρωσε το νέο όριο, που είναι 56,9 ετών.

• Γυναίκα με 10.000 έτη ασφάλισης το 2012 θα έπαιρνε πλήρη σύνταξη σε ηλικία 58 ετών και 6 μήνες και μειωμένη στα 56,6. Αν έκλεισε την ηλικία των 58,6 το 2019, θα πάρει πλήρη σύνταξη με το νέο όριο ηλικίας που είναι 63 ετών και 10 μήνες, ενώ τη μειωμένη θα την πάρει στα 60,5, γιατί έκλεισε τα 56,6 το 2017, που αλλάζει και το όριο ηλικίας για τη μειωμένη σύνταξη. ■

Οι πίνακες με τις προϋποθέσεις για πλήρη και μειωμένη από ΙΚΑ, Δημόσιο, Ταμεία ΔΕΚΟ, Τραπεζών, ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ

ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑ ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟ 2021

ΙΚΑ - ΜΗΤΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΕΣ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ 1993

Με 5.500 έτη ασφάλισης έως το 2010 και ανήλικο τέκνο

Ηλικία 55 ετών	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	
	Πλήρης σύνταξη	Μειωμένη
Το 2019	62,6	50
Το 2020	64	55 (από 19/8/2020)
Το 2021	65,6	56,9
Το 2022	67	58,5-62

Με 5.500 έτη ασφάλισης το 2011 και ανήλικο τέκνο

Ηλικία 57 ετών	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	
	Πλήρης σύνταξη	Μειωμένη
Το 2019	63,3	52
Το 2020	64,6	55 (από 19/8/2020)
Το 2021	65,9	56,9
Το 2022	67	58,5-62

Με 5.500 έτη ασφάλισης μετά την 1/1/2013 απαιτείται όριο ηλικίας 62 ετών για μειωμένη και 67 για πλήρη σύνταξη.

ΙΚΑ - ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕ 10.500 ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ)

Με 10.500 έτη ασφάλισης έως το 2011

Ηλικία 58	Ηλικία συνταξιοδότησης
Το 2018	60
Το 2019	60,6
Το 2020	61
Το 2021	61,6
Το 2022	62

Με 10.500 έτη ασφάλισης το 2012

Ηλικία 59	Ηλικία συνταξιοδότησης
Το 2018	60,6
Το 2019	60,11
Το 2020	61,3
Το 2021	61,8
Το 2022	62

Με 10.500 έτη ασφάλισης μετά την 1/1/2013 απαιτείται όριο ηλικίας 62 ετών και 12.000 έτη ασφάλισης για συνταξιοδότηση.

ΙΚΑ - ΣΥΝΤΑΞΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕ 10.000 ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ*

Με 10.000 έτη ασφάλισης το 2011

Ηλικία 58	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	
	Πλήρης σύνταξη	Μειωμένη
Το 2018	62,6	58,9
Το 2019	63,8	60,2
Το 2020	64,9	61,6
Το 2021	65,11	62 (από 19/8/2021)
Το 2022	67	62

Με 10.000 έτη ασφάλισης στο 2012

Ηλικία 58,6	ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	
	Πλήρης σύνταξη	Μειωμένη
Το 2018	62,9	59,2
Το 2019	63,10	60,5
Το 2020	64,11	61,9
Το 2021	65,11	62 (από 19/8/2021)
Το 2022	67	62

Με 10.000 έτη ασφάλισης μετά την 1/1/2013 δίδεται μειωμένη στα 62 και πλήρη στα 67

* Στη μειωμένη σύνταξη απαιτούνται 100 ημέρες ασφάλισης ανά έτος στην πενταετία πριν από την ηλικία συνταξιοδότησης.

ΙΚΑ - ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΔΡΩΝ ΜΕ 10.000 ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ*

Με 10.000 ημέρες ασφάλισης το 2011

Ηλικία 63 ετών	Ηλικία συνταξιοδότησης
Το 2018	65
Το 2019	65,6
Το 2020	66
Το 2021	66,6
Το 2022	67

Με 10.000 ημέρες ασφάλισης το 2012

Ηλικία 63,5 ετών	Ηλικία συνταξιοδότησης
Το 2018	65,3
Το 2019	65,8
Το 2020	66,2
Το 2021	66,7
Το 2022	67

* Με 10.000 έτη ασφάλισης από 1/1/2013, πλήρης στα 67 και μειωμένη στα 62, εφόσον υπάρχουν 100 έτη ασφάλισης ανά έτος στην πενταετία.

2. ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑ

Μέσο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .03/01/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .03/01/2021

Σελίδα: 29

ΠΗΞΗΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΤΑΜΕΙΑ

ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Με 25ετία έως το 2010 και 37 στο σύνολο (πρόσληψη μετά το 1983 και ένσημα εκτός Δημοσίου)

Με 37 έτη	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2019	59,5
Το 2020	60,3
Το 2021	61,2
Από το 2022	62 με 40 έτη

Με 25ετία έως το 2011 και 35 ή 36 στο σύνολο

Ηλικία 58 με 35-36 έτη	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2018	60
Το 2019	60,6
Το 2020	61
Το 2021	61,6
Από το 2022	62 με 40 έτη

Γονείς ανηλίκων με 25ετία το 2011

Ηλικία 52 ετών	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2017	58,5
Το 2018	60,2
Το 2019	61,1
Το 2020	63,7
Το 2021	65,3
Το 2022	67

Γονείς ανηλίκων με 25ετία το 2012

Ηλικία 55 ετών	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2017	59,6
Το 2018	61
Το 2019	62,6
Το 2020	64
Το 2021	65,6
Το 2022	67

ΣΥΝΤΑΞΗ 35ΕΤΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑΜΕΙΑ ΔΕΚΟ, ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΤΥΠΟΥ (ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ 1983)

Με 35 έτη	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2018	60
Το 2019	60,6
Το 2020	61
Το 2021	61,6
Το 2022	62

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ 21,6 ΕΤΗ ΣΤΟ ΤΣΑΥ ΚΑΙ 25 ΣΕ ΤΣΙΜΕΔΕ, ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΩΣ ΤΟ 2010

Ηλικία 60	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2020	65,3
Το 2021	66,2
Το 2022	67 ή 62 (με 40 χρόνια)

ΜΗΤΕΡΕΣ ΜΕ ΑΝΗΛΙΚΟ ΣΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ

Με 21,5 έτη το 2010 (κατοχύρωση 50ού έτους)

Ηλικία 50	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2020	63,7
Το 2021	65,3
Το 2022	67 (ή 62 με 40 χρόνια)

Με 22 έτη το 2011 (κατοχύρωση 55ου έτους)

Ηλικία 55	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2020	64
Το 2021	65,6
Το 2022	67 (ή 62 με 40 έτη)

ΤΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΗΤΕΡΩΝ ΑΠΟ ΤΑΜΕΙΑ ΔΕΚΟ-ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Πλήρης σύνταξη με ανήλικο και 25ετία το 2011

Ηλικία 52 ετών	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2017	58,5
Το 2018	60,2
Το 2019	61,1
Το 2020	63,7
Το 2021	65,3
Το 2022	67

Πλήρης σύνταξη με ανήλικο και 25ετία το 2012

Ηλικία 55 ετών	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2017	59,6
Το 2018	61
Το 2019	62,6
Το 2020	64
Το 2021	65,6
Το 2022	67

Μειωμένη με ανήλικο και 25ετία το 2011

Ηλικία 50 ετών	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2017	58,5
Το 2018	60,2
Το 2019	61,1
Το 2020	63,7
Το 2021	65,3
Το 2022	67

Μειωμένη με ανήλικο και 25ετία το 2012

Ηλικία 53 ετών	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2017	59,6
Το 2018	61
Το 2019	62,6

ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΕ 35ΕΤΙΑ ΕΩΣ ΤΟ 2012 ΑΠΟ ΟΑΕΕ (ΑΝΔΡΕΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ) ΚΑΙ ΕΤΑΑ (ΑΝΔΡΕΣ)

Ηλικία 60	Ηλικία συνταξοδότησης
Το 2020	61,6
Το 2021	61,9
Το 2022	62

Τι αλλάζει στα όρια ηλικίας δημοσίων υπαλλήλων

Το 2021 αυξάνεται η ηλικία συνταξοδότησης για όσους συμπληρώνουν τις δύο προϋποθέσεις των ετών ασφάλισης και της ηλικίας των 58 ή 59 ετών. Οι κανόνες θεμελιώσης συνταξοδοτικού δικαιώματος στο Δημόσιο είναι η 25ετία έως το 2012 και η ηλικία με τον συνολικό χρόνο ασφάλισης (35-37) να συμπληρώνονται πριν από το 2022. Για παράδειγμα, ασφαλισμένος με 35ετία το 2020 θα βγει στα 60, αν κλείσει τα 58 το 2021 θα συνταξοδοτηθεί στα 61,6 και αν κλείσει τα 58 μετά το 2022 θα συνταξοδοτηθεί στα 62 με 40 έτη. Ασφαλισμένος που συμπληρώνει 37 έτη μετά το 2022, που τα όρια πάνε στα 62 με 40 έτη, μπορεί να αναγνωρίσει στρατιωτική θητεία, ώστε να έχει 37ετία στο 2021 και να συνταξοδοτηθεί στα 61,2.

» ΠΡΟΣΟΧΗ: Η διάταξη αφορά διορισμένους από 1/1/1983 και μετά που έχουν 25ετία έως το 2010 και βοηθούνται στην 37ετία αν έχουν και ένσημα εκτός Δημοσίου πριν από το 1983.

Σας εξαγορές πλάσματικών ετών για το Δημόσιο, πέρα από τα 7 έτη που ισχύουν για όλα τα Ταμεία, δίδονται ξεχωριστά από 1, 3 και 5 έτη λόγω τέκνων και φτάνουν στα 12.

Για μειωμένη σύνταξη από το Δημόσιο τα απαιτούμενα έτη ασφάλισης και τα όρια ηλικίας είναι:

- Με 25ετία έως το 2010, μειωμένη στα 62 οι άνδρες και στα 55 οι γυναίκες.
- Με 25ετία το 2011, μειωμένη στα 56, για άνδρες και γυναίκες.
- Με 25ετία το 2012, μειωμένη στα 58 για άνδρες και γυναίκες.